

پرسش‌ها همراه با پاسخ تشریحی از کل کتاب جامعه‌شناسی ۳ پایه دوازدهم ادبیات و علوم انسانی

سوالات درس اول جامعه‌شناسی ۳ پایه دوازدهم

تهیه و تنظیم: حمیدرحیمی سرگروه جامعه‌شناسی استان اصفهان

- ۱- منظور از ذخیره دانشی چیست پاسخ: به کلیه آگاهی‌ها و تجربی‌ها که انسان به صورت فردی و اجتماعی به دست آورده است ذخیره دانشی می‌گویند.
- ۲- ذخیره دانشی چگونه طبقه‌بندی می‌شود؟ پاسخ: ذخیره دانشی به دو بخش تقسیم می‌شود ۱- دانش عمومی یا دانش و شناخت حاصل از زندگی ۲- دانش علمی
- ۳- دانش عمومی را تعریف کنید: پاسخ: دانش عمومی یا شناخت حاصل از زندگی به مجموعه‌ای از آگاهی‌هایی که در طول زندگی در تعامل با دیگران به دست می‌آید. مثلاً ممکن است فردی اعتقاد داشته باشد که مردم شهر یا روستایش مردمی خونگرم و مهربانی هستند و فرد دیگری از همان جامعه ممکن است چنین اعتقادی را نداشته باشد.
- ۴- اگر فردی شناخت و دانش عمومی یا حاصل از زندگی نداشته باشد با چه شرایطی روبه‌رو می‌شود؟ پاسخ: اگر فردی در زندگی خود شناخت حاصل از زندگی نسبت به پدیده‌های اطراف نداشته باشد مجبور است که خود تجربه کند و کسب تجربه با دشواری‌های زیادی او را روبه‌رو می‌سازد. با افزایش تدریجی و روبه‌رو شدن با پدیده‌های اجتماعی، ذخیره دانشی افراد افزایش پیدا میکند دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشجویی ما میباشد.
- ۵- منظور از دانش علمی چیست؟ پاسخ: مطالعه و اندیشه دقیق و عمیق در دانش عمومی که توسط متخصصین به دست می‌آید دانش علمی است
- ۶- دانش علمی چه آثار، نتایج و پیامدهایی در جامعه از خود به جای می‌گذارد؟ پاسخ: ۱- می‌تواند از شناخت عمومی دفاع کند ۲- شناخت علمی می‌تواند دانش عمومی را غنی‌تر سازد ۳- با بروز مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و رشد می‌کنند. (یعنی وقتی مشکلی در زندگی وجود داشته باشد و طرح مسئله شود محقق نسبت به آن فرضیه‌سازی می‌کند و به دنبال اثبات یا رد عوامل موثر بر آن پدیده برمی‌آید و موجب می‌شود که دانش رشد کند.)
- ۷- اگر در جامعه تعارضی بین دانش عمومی و دانش علمی به وجود آید چه روی می‌دهد؟ پاسخ: به دو صورت ممکن است که با این پدیده روبه‌رو شوند ۱- بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر از دستاوردهای خود دست بردارد. (دانش علمی به علت مخالفت دانش عمومی عقب‌نشینی کند مانند عقب‌نشینی گالیله از دیدگاه خود در دادگاه) ۲- ممکن است که ایده‌های جدیدی به وجود آید و دانش علمی گسترش یابد و وارد ذخیره دانشی بشر شود.
- ۸- یادگیری دانش عمومی از کدام مرحله زندگی انسان شروع می‌شود و تا چه زمانی ادامه می‌یابد؟ پاسخ: یادگیری انسان از دوره جنینی (در ماه‌های پایانی دوره جنینی) شروع می‌شود و تا زمان مرگ می‌تواند ادامه داشته باشد

۸- دانش علمی از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟ پاسخ ۱- دانش علمی دقیق، جزئی و عمیق است ۲- دانش علمی روشمند و هدفمند است ۳- دانش علمی توسط متخصصین به دست می‌آید

۹- تعدادی از مسائل و مشکلات زندگی اجتماعی انسان‌ها که می‌تواند اسباب تحقیقات و دانش علمی را فراهم کند و دانش علمی را گسترش دهد را نام ببرید. پاسخ: مسائلی مانند ناامنی، اعتیاد، آلودگی هوا، بحران آب ترافیک، بیکاری، فقر، نابرابری، قانون‌گریزی، بحران هویت، بحران اخلاقی بحران آگاهی می‌تواند از این موارد باشد

۱۰- جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود چه نوع تعاریفی از دانش علمی ارائه می‌کنند؟ پاسخ: جهان متجدد بر اساس هویت دنیوی خود فقط علم تجربی را دانش علمی می‌دانند در حالی که در جهان معنوی علوم عقلانی و وحیانی نیز جز دانش علمی محسوب می‌شود.

۱۱- اگر رویکرد صرفاً حسی و تجربی جهان متجدد وارد جوامعی شود که به علوم عقلانی و وحیانی اعتقاد دارند چه روی می‌دهد؟ پاسخ: در این صورت موجب به وجود آمدن تعارضات می‌شود ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش‌آموزی را از دست می‌دهد

۱۲- برای اینکه نظام علمی کشور ما هم سو با هویت فرهنگی ما پاسخگوی مسایل و مشکلات جامعه خودمان باشد و از سوی دیگر در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد چه پیشنهاداتی دارید؟ پاسخ پیشنهاد می‌کنیم که برای انجام دانش علمی علاوه بر روش‌های حسی و تجربی از روش‌های وحیانی عقلانی و شهودی و خردورزانه نیز استفاده شود چون برخی از پدیده‌های اجتماعی جامعه ایران به گونه‌ای هستند که نمی‌توانیم صرفاً آنها را از طریق مشاهده و ثبت رفتار بررسی کنیم.

۱۳- آیا کنش‌های روزمره ما نیازمند آگاهی است؟ پاسخ: بله رفتارهای روزمره‌ای همانند راه رفتن و غذا خوردن، تلفن زدن نیز نیازمند آگاهی و دانشی خاص است.